

Itsearviointit valottavat tutkielmaopintojen haasteita ja onnistumisia

20.10.2025 Hannele Massinen, Tiina Tuijula

Kasvatustieteellisiin aineopintoihin sisältyy kahdeksan opintopisteen tutkielma (proseminaari) -opintojakso, joka on monelle opiskelijalle yksi opintojen mielenkiintoisimmista mutta samalla haastavimmista etapeista.

Opintojakson aikana opiskelija kerää laadullisen tai määrällisen aineiston ja harjoittelee sen analysointia, raportointia ja keskustelua tieteellisin perustein. Tutkielman voi tehdä joko yksilö- tai parityönä. Esseiden kirjoittamiseen verrattuna tutkielmassa korostuvat ongelmanasettelu, aiheen rajausta sekä itsenäinen uuden tiedon tuottaminen. Jos opinnot jatkuvat tutkinto-opiskelijana, kirjoitetaan tutkielmasta kandidaatintutkinnon kypsyysnäyte.

Halusimme selvittää, millaisin ajatuksin opiskelijat aloittavat tutkimusmatkan ja mitä haasteita he kokevat sen aikana. Tavoitteena oli löytää keinoja, joilla tutkielmaprosessin aikana voitaisiin tukea oppimista entistä paremmin ja vahvistaa opiskelijoiden minäpystyvyyden tunnetta.

Tutkimuksemme aineistona olivat lukuvuonna 2024–2025 Turun yliopiston avoimessa yliopisto-opetuksessa tutkielman suorittaneiden 46 opiskelijan itsearviointilomakkeet. Opiskelijat arvioivat omaa oppimistaan Likert-asteikolla (1 = eri mieltä, 5 = samaa mieltä) sekä vastasivat avoimeen kysymykseen: *”Mihin ongelmiin törmäsit tutkielmaa tehdessäsi? Miten ratkaisit nämä ongelmat?”* Likert-asteikon väittämien keskiarvot ja keskihajonnat laskettiin SPSS-ohjelmalla, avoimen kysymyksen vastaukset analysoitiin teemoittelemalla.

Tuloksia onnistumisista haasteisiin

Tulokset osoittavat ilahduttavasti, että opiskelijat olivat tyytyväisiä ja kokivat pääosin onnistuneensa sekä saavuttaneensa hyvin opintojakson tavoitteet. Lisäksi opiskelijat kokivat tutkimusvalmiutensa olevan selvästi aikaisempaa paremmat. Ohjaukseen ja sen riittävyteen oltiin enimmäkseen tyytyväisiä.

Tutkimuksen eteneminen aikataulussa jakoi jonkin verran mielipiteitä – osa koki pysyneensä hyvin suunnitelmassa, kun taas toisille aikataulussa pysyminen oli vaikeampaa. Vaihtelua näkyi oman osaamisen riittävyden kokemuksessa sekä siinä, oliko kokenut epäilyä omasta pystyvyydestään. Opponointipalautteen laatimisen mielekkyys jakoi mielipiteitä kuin myös kokemus siinä onnistumisesta. Mielenkiintoista on, että jännittäminen tai epäily työn valmistumisesta ei ollut kovin yleistä – tosin näiden suhteen kokemuksissa oli vaihtelua.

Avovastaukset toivat tuloksiin lisää syvyyttä. Opiskelijat kertoivat kohtaamistaan arjen ja opiskelun yhteensovittamisen haasteista, joissa ajankäyttö nousi selvästi yleisimmäksi pulmaksi. Moni mainitsi oman jaksamisensa, lähteiden ja aikaisemman tutkimustiedon etsimisen vaikeudet

sekä tutkimusraportin kirjoittamisen haasteet. Joillekin tietotekniset ongelmat tai omat terveysongelmat toivat lisävaikeuksia.

Kaiken kaikkiaan opiskelijoiden palaute mielestämme kertoo, että tutkielma tarjoaa arvokkaan oppimiskokemuksen, mutta sen rinnalla tarvitaan tukea erityisesti ajanhallintaan, tiedonhakuun ja kirjoittamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Tuloksista käytännön kehittämistoimiin

Tutkielma on monelle opiskelijalle opintojen kohokohta – ja samalla usein se haastavin vaihe. Kun prosessi on pitkä ja vaativa, pienetkin tukitoimet voivat parantaa oppimiskokemusta. Hyvin suunniteltu alku on tärkeä. Kun opiskelijat saavat heti opintojakson käynnistyessä selkeän kuvan sen tavoitteista, vaiheista ja aikataulusta, tuleva tutkimusprosessi tuntuu hallittavammalta.

Tutkielma alkaa tukisessiolla, jossa tutkimusprosessin alkuvaiheiden käsittelyn lisäksi tilaa on jätetty pienryhmäkeskustelulle. Niissä on mahdollista jakaa omia tuntemuksiaan sekä mahdollista tutkielman tekoon liittyvää epävarmuutta tai jännitystä. Esimerkkiaikataulu ja läpinäkyvät arviointikriteerit auttavat opiskelijoita hahmottamaan, mitä heiltä odotetaan ja millaisia askelia prosessin aikana on otettava. Joitakin opiskelijoita saattaa aikataulutuksessa ja motivaation ylläpidossa auttaa tutkimusprosessin pelillistäminen, johon on olemassa valmiita sovelluksia. Uutena ideana syntyi ajatus aikaisempien opiskelijoiden kokemuskirjoitelmista, joita voisi luvalla julkaista opintojakson Moodle-alueella.

Ohjaus ja vertaistuki ovat useimmille opiskelijoille tärkeitä. Kun matkan varrella on mahdollisuus keskustella tai viestitellä ohjaajan kanssa ja tarkistaa, että suunta on oikea, prosessi etenee sujuvammin. Myös opiskelijoiden keskinäinen tuki ja parityöskentely vähentävät yksin jäämisen tunnetta.

Olemme pitäneet ohjaavien opettajien kanssa vuosittain yhteisen palaverin ennen tutkielman käynnistymistä. Palavereissa olemme jakaneet hyviä ohjauskäytäntöjä sekä sopineet esimerkiksi yhteisistä arviointiin liittyvistä periaatteista. Opiskelijoiden vertaistuen vahvistamisessa ja sen hyödyntämisessä on vielä parannettavaa – harmillisen usein opiskelija on huomannut sen hyödyn vasta tutkimusprosessin päättyessä.

Tutkimusmenetelmien ja kirjoittamisen tuki on tärkeää erityisesti opiskelijoille,

joille tämä on ensimmäinen tutkimusprojekti. Pienet menetelmätyöpajat, lyhyet opetusvideot ja käytännön esimerkit tekevät aineistonkeruusta ja analysoinnista helpommin lähestyttäviä ja näitä voisi olla nykyistä enemmän. Myös malliraportit ja selkeät ohjeet viittaustekniikkaan ja tieteelliseen kirjoitustyyliin antavat varmuutta kirjoittamiseen ja vähentävät epävarmuutta.

Motivaation kannalta merkityksellistä on, että opiskelijat saavat kannustavaa palautetta jo prosessin aikana. Pienet onnistumiset on hyvä tehdä näkyväksi, jotta opiskelijat näkevät edistymisensä ja pysyvät motivoituneina loppuun asti.

On tärkeää kuitenkin muistuttaa, että haasteet kuuluvat oppimiseen eivätkä ne ole merkki epäonnistumisesta. Kun tutkimusprosessin eri vaiheet ovat selkeitä ja tukea on tarjolla, opiskelijat voivat keskittyä oman tutkimusaiheensa tutkimiseen ja omien tutkimus- ja kirjoittamistaitojensa kehittämiseen.

Kirjoittajina Turun yliopiston avoimen yliopisto-opetuksen suunnittelija Hannele Massinen ja kasvatustieteiden laitoksen yliopistonlehtori Tiina Tuijula

Kuva: Suvi Harvisalo / Turun yliopisto

Categories: [kasvatustiede](#), [opiskelu](#), [Tutkimus](#)

Share

